رویش روان شناسی، سال۱۳، شماره ۲، شماره پیاپی۹۵، اردیبهشت ۱۴۰۳
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),13(2), 2024

مقایسه تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان در دانشجویان با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی

Compartion of cognitive distortions and difficulty in emotion regulation in students with and without pornography addiction

عصمت پورعلی
کارشناس ارشد روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
رضا سلطانی شال (نویسنده مسئول)
استادیار، گروه روانشناسی، دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
عباس ابوالقاسمی
استاد، گروه روانشناسی، دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

چکیده
پژوهش حاضر با هدف مقایسه تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان در دانشجویان با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی انجام شد. طرح پژوهش توصیفی از نوع علی- مقایسه‌ای بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه گیلان رشت در سال‌های تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۸ بودند. بدین منظور ۲۹۶ دانشجو بر اساس نمونه‌گیری هدفمند با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش انتخاب شدند. در این تحقیق برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه میل شدید به پورنوگرافی کراوس و روزنبرگ (PCQ، ۲۰۱۴)، پرسشنامه تحریف شناختی بک (CDI، ۲۰۰۴) و پرسشنامه دشواری در تنظیم هیجان گراس (ERQ، ۲۰۰۳) استفاده شد. داده‌های حاصله با تحلیل واریانس‌های چند متغیری تجزیه‌وتحلیل شد. نتایج نشان داد بین دانشجویان با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی در تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان تفاوت وجود دارد (P<۰/۰۰). بنابراین، می‌توان گفت که تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان در دو گروه با و بدون پورنوگرافی متفاوت است و در تبیین پورنوگرافی در دانشجویان دانشگاه کمک کنند.

واژه‌های کلیدی: *تحریفات‌شناختی، دشواری در تنظیم‌هیجان، پورنوگرافی.*

Esmat Pourali
Master's graduate of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanity, University of Guilan, Rasht, Iran.
Reza Soltani Shal *
Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanity, University of Guilan, Rasht, Iran.
Reza.SoltaniShal@Guilan.ac.ir
Abbas Abolghasemi
Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanity, University of Guilan, Rasht, Iran.

Abstract
This study aimed to compare, cognitive distortions and difficulty in emotion regulation in students with and without pornography addiction. A descriptive research design was used and a causal-comparative method was implemented. The statistical population of the study included all male and female students of Guilan University of Rasht in the academic years 2019-2021. For this purpose, 296 students were selected based on cluster sampling according to the inclusion criteria. In this study, the Pornography Craving Questionnaire (PCQ; Krauss-Rosenberg, 2014), Cognitive Distortions Inventory (CDI; Beck, 2004), and Emotion Difficulty Questionnaire (ERQ; Gross, 2003) were used to collect data. Single and multivariate variances analyzed the obtained data. The results showed that there is a difference in the cognitive distortions and difficulty in emotion regulation in students with and without pornography addiction (P<0.05). Therefore, it can be said that there is a difference between cognitive distortions and difficulty in Emotion regulation in groups with and without pornography and this can help to explain Pornography in university students.
Keywords: *Cognitive distortions, difficulty in Emotion regulation, Pornography.*

نوع مقاله : پژوهشی **دریافت : مهر ۱۴۰۲** **پذیرش: اسفند ۱۴۰۲** **ویرایش نهایی: اردیبهشت ۱۴۰۳**

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

مقدمه

رسانه‌های اجتماعی و در دسترس بودن تلفن‌های هوشمند اپیدمی اعتیاد به پورنوگرافی را به‌ویژه در نوجوانان و جوانان افزایش داده است. در برخی مطالعات تخمین زده شده است که ۴۲/۷ درصد از کاربران اینترنت به‌صورت کلی و ۲۵ درصد از آن‌ها هر روزه از سایت‌های پورنوگرافی دیدن می‌کنند (برایت وایت[۱] و همکاران، ۲۰۱۵). هرچند برخی مطالعات نشان داده‌اند که در حدود ۹۴/۲ درصد افراد، قبل از ورود به دانشگاه، پورنوگرافی داشته‌اند اما شیوه و استمرار آن در طول دوره دانشجویی می‌تواند آسیب‌های جدی در بین دانشجویان داشته باشد و این در حالی است که شیوع پورنوگرافی در بین دانشجویان روندی افزایشی و روزافزون داشته است (کوی[۲] و همکاران، ۲۰۲۱) و این مساله در بسیاری از کشور از جمله مالزی (ظهورعلی[۳] و همکاران، ۲۰۲۱)، سوئد (متبو[۴] و همکاران، ۲۰۱۴)، ایران (بالوردی[۵] و همکاران، ۲۰۲۲)، هنگ کنگ (جان قربانی[۶] و همکاران، ۲۰۰۳)، چین (کوی و همکاران، ۲۰۲۱) و آمریکا (کامیلری[۷] و همکاران، ۲۰۲۱) در بین دانشجویان متداول گزارش شده است. بعلاوه یک مطالعه نشان داد که نوجوانان اسرائیلی برای رفع تنهایی و فقدان کانون‌های جمعی دست به پورنوگرافی می‌زنند (افرتی[۸] و همکاران، ۲۰۱۹). طبق گزارش‌های دلایت و رزمسکی[۹] (۲۰۱۹) هشتاد درصد دانشجویان به طور میانگین از چهارده سالگی پورن تماشا می‌کنند. محققان یافته‌اند که پورنوگرافی سبب علاقه بیشتر به انواع غیرقانونی پورنوگرافی و به کار بردن آن در زندگی روزمره شده و میل به اجرای آنچه را که دیده می‌شود، بیشتر می‌کند. این میل به تکرار یا کاربرد اجبارگونه پورنوگرافی اینترنتی[۱۰]، دقیقاً مشابه مکانیسم اعتیاد به مواد مخدر است (گولا[۱۱] و همکاران، ۲۰۱۷) و عواقب جسمانی و روان‌شناختی بسیاری در پی دارد. اعتیاد به پورنوگرافی یا پورنوگرافی اینترنتی اجبارگونه می‌تواند عوارض جانبی زیادی مانند تغییر رفتار، اضطراب، افسردگی، استرس و مشکلات بهداشت روان، تغییر در ارزش اخلاقی و طرد شدن از جامعه را برای فرد ایجاد کند (کاماریودین[۱۲]، ۲۰۱۸؛ کامیلری و همکاران، ۲۰۲۱). پورنوگرافی و اعتیاد به آن علاوه بر اینکه از ویژگی‌های شخصیتی و هیجانی افراد تأثیر می‌پذیرد (اسماعیلی و همکاران، ۱۴۰۲)، با انواع پرخاشگری رابطه دارد و این امر می‌تواند موجب خشونت در جامعه گردد و انواع جرم‌ها و تجاوزات را به همراه آورد و بر روحیات افراد نیز تأثیر بگذارد. بعلاوه، پورنوگرافی مداوم سبب می‌شود تا تصویری که فرد از رابطه جنسی و بدن خود دارد بسیار غیرواقعی باشد (راید[۱۳]، ۲۰۱۳). به علت گستردگی دسترسی به اینترنت و فضای مجازی در بین دانشجویان و مواجهه اجتناب‌ناپذیر با محتویات خارج عرف جنسی (پورنوگرافی)، نگرانی زیادی در بین گروه‌های مختلف جامعه و مسئولین ایجاد شده است که این مواجهه چگونه بر رفتارهای دانشجویان تأثیر می‌گذارد و این در حالی است که مطالعات تجربی و کیفی اندکی در این خصوص در ایران وجود دارد (خلج آبادی فراهانی[۱۴]، ۲۰۱۹؛ درپز[۱۵] و همکاران، ۲۰۲۱). بنابراین شناخت عوامل مستعد کننده و مرتبط با پورنوگرافی و مطالعه درباره آن، بسیار ضروری و کمک‌کننده خواهد بود و زمینه را برای شناخت مکانیسم‌های زیربنایی آن فراهم خواهد ساخت.

تحریفات شناختی[۱۶] یکی از متغیرهایی زمینه‌ساز و محتمل پورنوگرافی است چراکه به دنبال تحریفات شناختی، عملکرد ناکارآمد و رفتار ناسازگار شکل می‌گیرد. این نوع تحریف‌ها که خطاها و تحریف‌های شناختی نامیده می‌شوند، به اشکال گوناگونی ظاهر می‌شوند. این تحریف‌ها اگر به‌صورت متناوب رخ دهند، می‌توانند منجر به ناراحتی‌ها و اختلالات روان‌شناختی و رفتارهای نابهنجار (پوربابایی و یوسفی نیا[۱۷]،۲۰۲۰) نظیر پورنوگرافی و کاربست مشکل‌ساز از سایت‌های پورن شوند (کاوچی[۱۸] و همکاران، ۲۰۲۰). تصور می‌شود پورنوگرافی به

1 . Braithwaite
2 . Cui
3 . Zohor Ali
4 . Mattebo
5 . Balvardi
6 . Janghorbani
7 . Camilleri
8 . Efrati
9 . Dwulit & Rzymski
10 . Compulsive Internet Pornography Use
11. Gola
12 . Kamaruddin
13. Reid
14. Khalajabadi Farahani
15 . Draps
16. cognitive distortions
17 . Pourabadei & Yousefinia
18 . Kahveci

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

پردازش‌های شناختی تحریف‌شده نظیر افکار منفی یا تفسیرهای تحریف‌شده، حافظه کاری سوگیرانه، سوگیری‌های توجه انتخابی، نقص در سیستم بازداری شناختی و شیوه حل مسئله تحریف‌شده مرتبط است و از طرفی، اختلال در تنظیم هیجان با فعال شدن ساختارهای شناختی بدکنش و تحریف‌شده در ارتباط است (کستروکالوو[1] و همکاران، ۲۰۲۱؛ مولر و آنتونز[2]، ۲۰۲۳). نگرش‌ها از طریق پردازش اطلاعات، بر رفتار، عواطف و هیجانات تأثیر می‌گذارند و در جریان تفکر به تصمیم‌گیری کمک می‌کنند و قابل‌انتظارترین پیش‌بینی را فراهم می‌آورند و بافتاری شناختی برای استفاده نابجا از اینترنت، اعتیاد به اینترنت و پورنوگرافی را فراهم می‌کنند (اوزپارلاک و کاراکایا[3]، ۲۰۲۲؛ اسماعیلی و همکاران، ۱۴۰۲).

از دیگر متغیرهایی زمینه‌ساز پورنوگرافی، می توان به تنظیم هیجان اشاره کرد زیرا به دنبال دشواری در تنظیم هیجان یا بدتنظیمی هیجان، عملکرد ناکارآمد و رفتار ناسازگار و آسیب رسان شکل می‌گیرد. تنظیم هیجان شامل همه راهبردهای آگاهانه و غیرآگاهانه‌ای می‌شود که برای افزایش، حفظ و کاهش مؤلفه‌های هیجانی، رفتاری و شناختی یک پاسخ هیجانی می‌شود. افراد دچار دشواری در تنظیم هیجانی بیشتر از راهبردهای ناسازگار مانند نشخوار فکری، نگرانی، اجتناب و غیره استفاده می‌کنند (مانسوئتو[4] و همکاران، ۲۰۲۲). پژوهشگران با تأکید روزافزون به نقش دشواری در تنظیم هیجان و راهبردهای کنترل فکر در استفاده از پورنوگرافی (بوش[5] و همکاران، ۲۰۲۲) نشان دادند که دشواری در تنظیم هیجان، با پورنوگرافی در ارتباط است (آنتونز[6] و همکاران، ۲۰۲۳) به‌گونه‌ای که برخی افراد برای تنظیم هیجانات خود، تعدیل استرس و نگرانی‌ها و مدیریت تجارب هیجانی متعارض[7] خود دست به پورنوگرافی می‌زنند (پریوارا و باب[8]، ۲۰۲۳) چراکه دسترسی‌پذیری، استطاعت مالی داشتن و ناشناس بودن[9] در پورنوگرافی که از عوامل زمینه‌ساز آن ذکر شده‌اند (دیالارکن[10] و همکاران، ۲۰۱۹) می‌تواند راهبردهایی برای تنظیم هیجاناتی نظیر شرم، ترس و گناه و تجربه نکردن آن‌ها تلقی شود.

در مجموع، تحریف شناختی که یک الگوی اغراق آمیز از اندیشه، باور و تفکر است و سبب تحریف در استدلال و تفسیر رویدادها می شود، می تواند در اتخاذ و کاربست یک روش حل مساله نامناسب از نظر روانشناختی و نامتناسب با مولفه های دینی و فرهنگی نقش معناداری داشته باشد. این امر سبب می شود فرد بر اساس تحریفت ذهنی، شیوه پردازش اطلاعات نادرست، تفکر سوگیرانه و شیوه اسدلال غیرمنطقی، روشهایی را برای حل مساله اتخاذ کند که منجر به آسیب های روانشناختی متعددی برای او شود. تنظیم هیجان نیز کارکرد مدیریت هیجانات فرد را بر عهده دارد و دشواری در آن سبب می شود فرد به رویکردهایی نامناسب و نامتناسب و شاید سرعتر و سهل الوصول تر برای تعدیل و تنظیم هیجان گرایش پیدا کند که البته ممکن است این روشهای آسان، سلامت روان وی را با مشکل مواجه سازد و با زمیه های دینی و فرهنگی نیز تناسب نداشته باشند. در مطالعه حاضر به نیمرخ تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان دو گروه از افراد با و بدون پورنوگرافی پرداخته شد تا از مقایسه این دو گروه به مطالعه تفاوت در تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان پرداخته شود و آگاهی بیشتری از عوامل موثر در گرایش به پورنوگرافی به دست آید.

پورنوگرافی از لحاظ روان‌شناختی، پیامدها و آسیب‌های زیادی به همراه دارد که تأثیر منفی بر سلامت روان، افزایش احتمال ابتلا به اختلالاتی نظیر افسردگی، اضطراب، اختلالات عاطفی، ازهم‌گسیختگی روابط اجتماعی و استرس و کاهش کیفیت زندگی ازجمله آن‌ها هست (کامیلری و همکاران، ۲۰۲۰؛ اسودین[11] و همکاران، ۲۰۲۳؛ منیگ[12] و همکاران، ۲۰۲۲). علارغم اهمیت روزافزون این مسئله، در ایران به ندریت به این مسئله پرداخته شده است و در این زمینه خلأ پژوهشی فراوانی دیده می‌شود (اسماعیلی و همکاران، ۱۴۰۲). از طرفی، دانشجویان به‌عنوان ارکان اساسی نظام آموزشی کشورها، در دستیابی به اهداف نظام آموزشی جایگاه ویژه‌ای دارند. با توجه به اهمیت نقش دانشجویان در پیشرفت و تعالی جوامع، طبیعی است که بررسی و شناخت عوامل مؤثر بر بروز اختلالات و مشکلات روان‌شناختی آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار باشد. با توجه به شیوع استفاده دانشجویان از اینترنت و فضاهای مجازی و پورنوگرافی در

1 . Castro-Calvo
2 . Müller & Antons
3 . Özparlak & Karakaya
4 . Mansueto
5 . Büsche
6 . Antons
7 . conflicting emotional experiences
8 . Privara & Bob
9 . accessibility, affordability & anonymity
10 . De Alarcón
11 . Svedin
12 . Mennig

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

محیط‌های دانشگاهی باید با انجام مطالعاتی مکانیسم‌های زیربنایی آن مشخص شود تا از راهکارهای مناسب جهت بهبود وضعیت تحصیلی و کاهش آسیب‌های روان‌شناختی آن در دانشجویان استفاده شود. لذا هدف پژوهش حاضر مقایسه تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان در دانشجویان با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی بود.

روش

روش تحقیق حاضر از نوع علی مقایسه‌ای و نوع تحقیق بنیادی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه گیلان در سالهای تحصیلی ۱۳۹۸-۱۴۰۰ بود. از کل جامعه، ۲۹۶ نفر به روش هدفمند انتخاب شدند. برای تعیین حجم نمونه از برنامه نرم‌افزاری Gpower استفاده شد. با در نظر گرفتن آلفای ۰/۰۵ و سطح قابل‌قبول توان آزمون برابر با ۰/۸۰ و اندازه اثر ۰/۵۰، هر گروه ۸۰ نفر به دست آمد که برای افزایش اعتبار بیرونی و احتمال نقص و تصادفی تکمیل شدن پرسشنامه‌ها، تقریبا دو برابر نمونه گیری شد و برای گروه با اعتیاد به پورنوگرافی ۱۲۲ نفر و گروه بدون اعتیاد به پورنوگرافی ۱۷۴ انتخاب گردید. بر اساس نمرات بالاتر و پایین‌تر از میانگین پرسشنامه پورنوگرافی، دو گروه با و بدون پورنوگرافی مشخص شدند. معیارهای ورود به پژوهش در دو گروه عبارت بود از دامنه سنی ۱۸ تا ۲۵ سال، داشتن تجربه پورنوگرافی، موافقت برای شرکت در پژوهش، دانشجوی فعال بودن و عدم مصرف داروهای ضدروانپریشی. معیارهای خروج از پژوهش، عبارت بود از عدم تمایل به همکاری در تکمیل پرسشنامه، بی اعتمادی به اصول اخلاقی ذکر شده، و تکمیل ناقص پرسشنامه. برای شرکت‌کنندگان درباره‌ی هدف پژوهش، محرمانه بودن نتایج، عدم نیاز به ذکر نام، امکان انصراف از تکمیل پرسشنامه و حفظ اطلاعات توضیحات لازم داده شد. به منظور حفظ اصل محرمانه بودن، داده‌های به دست آمده از پرسشنامه‌ها به صورت ناشناس (بدون ذکر نام یا مشخصاتی که هویت افراد را نشان دهد) از شرکت کنندگان جمع آوری شد تا هویت آنها پنهان بماند. همچنین، به شرکت کنندگان در پژوهش درباره اختیاری بودن شرکت در پژوهش و هدف انجام پژوهش توضیحات لازم ارائه شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری به کمک نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد.

ابزار سنجش

پرسشنامه میل شدید به پورنوگرافی (PCQ)[1]: این پرسشنامه توسط کراوس و روزنبرگ[2] (۲۰۱۴) برای اندازه‌گیری میل شدید به دیدن شدید پورنوگرافی ساخته شده است و دارای ۱۲ گویه است. شرکت‌کنندگان در یک مقیاس لیکرتی ۷ درجه‌ای از به شدت مخالفم تا به شدت موافقم پاسخ می‌دهند. در مطالعات خارجی، روایی همزمان همگرای این پرسشنامه با پرسشنامه وسواس رفتاری جنسی ۰/۳۸ (گراس و روزنبرگ، ۲۰۱۴) و پایایی آن به شیوه همسانی درونی از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۱ و پایایی بازآزمایی یک هفته ای ۰/۸۲ به دست آمد (به نقل از خالقیان و همکاران، ۱۳۹۸). در مطالعات ایرانی، روایی همزمان این پرسشنامه از طریق همبستگی با پرسشنامه اعتیاد به هرزه نگاری ۰/۸۲ (به نقل از خالقیان و همکاران، ۱۳۹۸) و پایایی این ابزار به شیوه همسانی درونی پرسش‌ها با یکدیگر و نمره کل از طریق آلفای کرونباخ از ۰/۹۳ تا ۰/۹۵ به دست آمد (مولوی و همکاران، ۲۰۲۰؛ خالقیان و همکاران، ۲۰۲۰). در پژوهش حاضر، پایایی کل پرسشنامه به شیوه همسانی درونی از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

پرسشنامه تحریف شناختی (CDI)[3]: پرسشنامه تحریفات شناختی مقیاس ۲۰ سؤالی است که توسط عبدالله زاده و سالار در سال ۱۳۸۹ ساخته شده است. پرسشنامه مورد نظر شامل ۲۰ عبارت است که هرکدام در یک مقیاس ۱ تا ۵ درجه ای (کاملا موافقم، موافقم، نظری ندارم، مخالفم و کاملاً مخالفم (درجه بندی شده است و به سنجش تحریفات شناختی مطرح شده بر اساس نظریه آلبرت آلیس پرداخته و هر تفکر نامعقول تعداد ۲ عبارت را به خود اختصاص داده است. این پرسشنامه شامل ۱۰ خرده مقیاس همه یا هیچ، تعمیم اغراق‌آمیز، فیلتر ذهنی، بی‌توجهی به امر مثبت، نتیجه‌گیری شتاب‌زده، استدلال احساسی، درشت بینی و ریزبینی، تحریف باید و بهتر، برچسب زدن و شخصی‌سازی است. نمره گذاری به این صورت است که هر چه جمع نمرات بالاتر باشد، نشان‌دهنده تفکر مثبت تر است و فردی که نمره پایین تری بگیرد دچار تحریف شناختی بیشتری است. در مطالعات ایرانی، فرمانی (۱۳۹۳) مقدار روایی محتوایی گویه‌ها و کل پرسشنامه را بالای ۰/۷۲ گزارش کرده است (به نقل از بهروزی و همکاران، ۱۴۰۲) و پایایی این ابزار به شیوه همسانی درونی

1. Pornography Craving Questionnaire (PCQ)
2. Kraus, S., & Rosenberg
3. cognitive distortions Inventory (CDI)

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۵ (کبیری و واحدی، ۱۴۰۱) و به شیوه دونیمه سازی ۰/۷ گزارش شده است (غلامی و اسماعیلی، ۱۴۰۰). در پژوهش حاضر، پایایی خرده مولفه ها و کل پرسشنامه به شیوه همسانی درونی از طریق محاسبه آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۶۸ تا ۰/۷۴ به دست آمد. .

پرسشنامه راهبردهای تنظیم هیجان (ERQ)[1]: این پرسشنامه به منظور اندازه‌گیری راهبردهای تنظیم هیجان توسط گراس و جان[2] (۲۰۰۳) تدوین شده است. این پرسشنامه مشتمل بر دو خرده مقیاس ارزیابی مجدد با ۶ گویه و سرکوبی با ۴ گویه است سؤالات ۲، ۴، ۶ و ۹ پرسشنامه بعد سرکوبی را مورد سنجش قرار می‌دهند و بقیه سؤالات تنظیم ارزیابی مجدد را مورد سنجش قرار می‌دهد که مقیاس اول متمرکز بر پیش‌آیند و مقیاس دوم متمرکز بر پاسخ دسته‌بندی می‌شوند. شرکت‌کنندگان در یک مقیاس لیکرتی ۷ درجه‌ای از به شدت مخالفم تا به شدت موافقم پاسخ می‌دهند. در مطالعات خارجی، روایی ملاکی این پرسشنامه از طریق همبستگی با مقیاس های رضایت زندگی ۰/۳۰، مقیاس بازیابی خُلق ۰/۳۶ و عواطف مثبت ۰/۴۲ (یونودیس و سیگلینگ[3]، ۲۰۱۵) و پایایی به شیوه همسانی درونی از طریق ضریب آلفای کرونباخ برای ارزیابی مجدد ۰/۷۹ و برای سرکوبی ۰/۷۳ و ضریب پایایی به شیوه بازآزمایی بعد از ۳ ماه برای کل مقیاس ۰/۶۹ به دست آمد (به نقل از احمدی و همکاران، ۱۳۹۷). در مطالعات ایرانی، روایی همگرای این پرسشنامه از طریق همبستگی با پرسشنامه تحمل پریشانی ۰/۴۳ (کیانفر و همکاران، ۱۴۰۲) و پایایی به شیوه همسانی درونی از طریق ضریب آلفای کرونباخ برای ارزیابی مجدد، سرکوبی و کل مقیاس به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۵۲ و ۰/۷۱ به دست آمد (به نقل از احمدی و همکاران، ۱۳۹۷). در پژوهش حاضر، پایایی کل پرسشنامه به شیوه همسانی درونی از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آمد.

یافته ها

در این پژوهش ۲۹۶ نفر به عنوان نمونه مورد اندازه گیری قرار گرفته بودند که بر اساس نمره پرسشنامه اعتیاد به پورنوگرافی به دو گروه دانشجویان با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی تقسیم شدند. میانگین و انحراف استاندارد متغیر سن در گروه دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی ۲۴/۰۶ (۲/۷۲) و در گروه دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی ۲۴/۰۸ (۲/۸۷) بود. در دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی، مردان با ۴۸/۷ درصد بیشترین فراوانی و زنان با ۳۲/۶ کمترین فراوانی را داشتند. در دانشجویان بدون اعتیاد به پورنوگرافی، مردان با ۵۱/۳ کمترین فراوانی و زنان با ۶۷/۴ بیشترین فراوانی را داشتند. بر اساس رشته تحصیلی، در دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی، دانشکده فنی با ۷/۴۵ درصد دارای بیشترین فراوانی، دانشکده انسانی با ۳۵/۵ درصد و دانشکده کشاورزی با ۱۵/۸ درصد بود. همچنین در دانشجویان بدون اعتیاد به پورنوگرافی دانشکده فنی با ۴۸/۱ درصد بیشترین فراوانی و دانشکده انسانی با ۳۶/۷ درصد و سپس دانشکده کشاورزی با ۱۵/۲ درصد را داشت. در ادامه در جدل ۱ اطلاعات توصیفی متغیرها به تفکیک دو گروه ارائه شده است.

جدول۱. اطلاعات توصیفی تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان به تفکیک گروه ها

متتغیرها	بدون اعتیاد به پورنوگرافی (۱۷۴ نفر)		با اعتیاد به پورنوگرافی (۱۲۲ نفر)	
	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
تفکر همه‌یاهیچ	۵/۱۳	۲/۲۴	۶/۸۶	۲/۲۴
تعمیم مبالغه‌آمیز	۵/۴۰	۲/۴۰	۵/۴۰	۳/۴۶
فیلتر ذهنی	۵/۲۳	۲/۲۸	۶/۷۰	۲/۴۸
بی‌توجهی به امر مثبت	۵/۵۰	۲/۲۹	۶/۸۳	۲/۴۱
نتیجه‌گیری شتاب‌زده	۵/۳۹	۲/۲۲	۶/۷۳	۲/۳۱
درشت بینی-ریزبینی	۵/۴۸	۲/۲۱	۶/۸۵	۲/۳۱
استدلال احساسی	۵/۶۳	۲/۰۹	۶/۷۹	۲/۴۴
بایدها-بهتر	۵/۶۵	۲/۳۱	۶/۵۳	۲/۶۷

1. Emotion Regulation Questionnaire (ERQ)
2. Gross & John
3. Ioannidis & Siegling

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

برچسب زدن	۵/۷۰	۲/۲۹	۶/۷۵	۲/۴۷
شخصی‌سازی	۵/۶۵	۲/۱۳	۷/۱۲	۲/۴۵
تحریف شناختی کل	۴۳/۷۶	۱۷/۸۱	۶۲/۴۳	۱۷/۸۳
سرکوبی	۱۴/۲۹	۵/۹۷	۲۰/۲۷	۴/۶۳
ارزیابی مجدد	۲۱/۳۹	۸/۳۷	۳۰/۱۰	۶/۰۹
تنظیم هیجانی کل	۳۵/۶۸	۱۳/۹۶	۵۰/۳۷	۱۰/۲۶

در جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد نمرات تحریفات شناختی در افراد مورد مطالعه به تفکیک گروه نمایه شده است. بر اساس نتایج، میانگین متغیرهای تفکر همه‌یاهیچ، فیلتر ذهنی، بی‌توجهی به امر مثبت، نتیجه‌گیری شتاب‌زده، درشت بینی-ریزبینی، استدلال احساسی، بایدها-بهتر، برچسب زدن، شخصی‌سازی و تحریف شناختی کل در گروه دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی از گروه دانشجویان بدون اعتیاد به پورنوگرافی بالاتر و بیشتر است. همچنین در جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد نمرات اعتیاد به پورنوگرافی در افراد مورد مطالعه به تفکیک گروه نمایه شده است. بر اساس نتایج، میانگین متغیرهای سرکوبی، ارزیابی مجدد، تنظیم هیجانی کل در گروه دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی از گروه دانشجویان بدون اعتیاد به پورنوگرافی بالاتر و بیشتر است. اما برای اطمینان از اینکه آیا این تفاوت معنادار است یا خیر، از آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره به تفکیک متغیرها استفاده خواهد شد. برای انجام آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره، ابتدا پیش‌فرض‌های آن مورد بررسی قرار گرفت که نتایج نشان داد بر اساس آماره کالموگروف- اسمیرنوف توزیع نمرات متغیرها نرمال بود (P>۰/۰۵). نتایج آزمون لوین درباره همگونی خطای واریانسها در گروه ها برقرار است (P>۰/۰۵). نتیجه آزمون ام باکس برای بررسی همگونی ماتریس کوواریانس ها نشان داد این مفروضه به تفکیک متغیرها معنادار نیست و لذا این مفروضه برقرار بود (P>۰/۰۵). در جدول ۲ نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری به تفکیک مؤلفه ها اجرا و ارائه شده است

جدول ۲: نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری

اثر گروه	ارزش	F	df	معناداری	ضریب ایتا
اثر پیلایی	۰/۲۰۲	۱۸/۸۵	۴	۰/۰۰۱	۰/۲۰۲
لامبدای ویلکز	۰/۲۰۲	۱۸/۸۵	۴	۰/۰۰۱	۰/۲۰۲
اثر هتلینگ	۰/۲۰۲	۱۸/۸۵	۴	۰/۰۰۱	۰/۲۰۲
بزرگترین ریشه روی	۰/۲۰۲	۱۸/۸۵	۴	۰/۰۰۱	۰/۲۰۲

نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری نشان داد که بین گروه ها در مولفه های تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان حداقل در یکی از آنها تفاوت معنادرای وجود دارد (F=۱۸/۸۵؛ P<۰/۰۵). در نتیجه ترکیب مؤلفه های تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان گروه ها با هم متفاوت بوده و تفاوت معناداری دارند. ولی این آماره نشان نمی دهد که در کدام یک از متغیرهای وابسته تفاوت معنی دار وجود دارد. لذا بعد از آن به بررسی این موضوع پرداخته میشود که کدام یک از مؤلفه های تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان به طور جداگانه در گروه ها باهم تفاوت دارند؟ در ادامه نتیجه آزمون تحلیل واریانس تک متغیره جهت مقایسه هر یک از مؤلفه ها در بین گروهها آورده شده است.

جدول۲. نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره هر یک از مولفه هایی متغیرها

متغیر وابسته	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	F	Sig	ضریب ایتا
تفکر همه‌یاهیچ	۲۱۸/۷۰	۲۱۸/۷۰	۴۳/۴۰	۰/۰۰۱	۰/۱۲۹
فیلتر ذهنی	۱۵۷/۷۵	۱۵۷/۷۵	۲۷/۵۰	۰/۰۰۱	۰/۰۸۶
بی‌توجهی به امر مثبت	۱۲۹/۹۴	۱۲۹/۹۴	۲۳/۳۴	۰/۰۰۱	۰/۷۴۰
نتیجه‌گیری شتاب‌زده	۱۳۱/۴۰	۱۳۱/۴۰	۲۵/۵۱	۰/۰۰۱	۰/۰۸۰
درشت بینی-ریزبینی	۱۳۸/۰۳	۱۳۸/۰۳	۲۶/۸۷	۰/۰۰۱	۰/۰۸۴

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

استدلال احساسی	۹۹/۲۴	۹۹/۲۴	۱۸/۹۹	۰/۰۰۱	۰/۰۶۱
بایدها-بهتر	۵۷/۷۹	۵۷/۷۹	۹/۱۵	۰/۰۰۱	۰/۰۳۰
برچسب زدن	۸۲/۲۳	۸۲/۲۳	۱۴/۳۶	۰/۰۰۱	۰/۰۴۷
شخصی‌سازی	۱۵۷/۱۹	۱۵۷/۱۹	۲۹/۹۷	۰/۰۰۱	۰/۰۹۳
سرکوبی	۲۶۳۲/۳۳	۲۶۳۲/۳۳	۹۰/۴۶	۰/۰۰۱	۰/۲۳۵
ارزیابی مجدد	۵۵۸۷/۰۸	۵۵۸۷/۰۸	۱۰۲/۰۶	۰/۰۰۱	۰/۲۵۸

نتایج نشان داد که بین دانشجویان با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی در مؤلفه‌های تفکر همه‌یاهیچ (F=۴۳/۴۰؛ P=۰/۰۰۱)، فیلتر ذهنی (F=۲۷/۵۰؛ P=۰/۰۰۱)، بی‌توجهی به امر مثبت (F=۲۳/۳۴؛ P=۰/۰۰۱)، نتیجه‌گیری شتاب‌زده (F=۲۵/۵۱؛ P=۰/۰۰۱)، درشت بینی-ریزبینی (F=۲۶/۸۷؛ P=۰/۰۰۱)، استدلال احساسی (F=۱۸/۹۹؛ P=۰/۰۰۱)، بایدها-بهتر (F=۹/۱۵؛ P=۰/۰۰۱)، برچسب زدن (F=۱۴/۳۶؛ P=۰/۰۰۱)، شخصی‌سازی (F=۲۹/۹۷؛ P=۰/۰۰۱)، سرکوبی (F=۹۰/۴۶؛ P=۰/۰۰۱) و ارزیابی مجدد (F=۱۰۲/۰۶؛ P=۰/۰۰۱) وجود داشت بر اساس نتایج، میانگین متغیرهای سرکوبی، ارزیابی مجدد، تنظیم هیجانی کل در گروه دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی از گروه دانشجویان بدون اعتیاد به پورنوگرافی بالاتر و بیشتر است. بنابراین می توان گفت، تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان در دو گروه دانشجویان با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی تفاوت دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر مقایسهٔ تحریفات شناختی و دشواری در تنظیم هیجان در دانشجویان با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی بود. نتایج به‌دست‌آمده نشان داد که در متغیرهای تحریفات شناختی در دو گروه مورد مطالعه تفاوتمعناداری وجود داشت و تحریفات شناختی در دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی بیشتر بود. این یافته با نتایج اسماعیلی و همکاران (۲۰۲۳)، مولر و آنتونز (۲۰۲۳)، لوین[1] و همکاران (۲۰۱۹) و اسماعیلی و همکاران (۲۰۲۲) همسو بود. تحریف شناختی استدلال‌های غلطی هستند که نقش مهمی را در بروز بسیاری از رفتارها و اختلالات ایفا می‌کنند (کوروملوگلوگیل و تانریوردی[2]، ۲۰۲۲). افرادی که دچار تحریفات شناختی هستند به دلیل سوگیری شناختی، روشهای حل مساله تحریف شده، پردازش ناکارآمد اطلاعات و کاربست روشهای ناکارآمد و نامتناسب، نمی‌توانند به نحو مطلوب عمل کنند (اسریپادا[3]، ۲۰۲۲). این خطاهای فکری و سوگیری‌ها منجر به کژکارکردی تصمیم گیری شده و تحلیل سود و زیان در کاربست یک رفتار اعتیادی رابا مشل مواجه می کند و باعث می شود که فرد نتواند به‌طور منطقی رفتار یا عمل درست را پیش‌بینی و اتخاذ کند (اوتا[4] و همکاران، ۲۰۲۰). بعلاوه، یافته‌های یک پژوهش نشان داد که در پورنوگرافی، فراواقعیت رابطه‌ای (کنش جنسی رسانه‌ای و توهم سرخوشی و رضایت)، فراواقعیت تجربه‌ای (ماجراجویی جنسی و تداخل تخیل جنسی با امور روزمره) و فراواقعیت پیامدی (رابطه جنسی به‌مثابه کالای مصرفی و گرفتاری در تسلسل جنسی) رخ می دهد که همه این موارد نوعی خیال‌پردازی و تحریف شناختی در راستای رضایت جنسی هستند (مختاری و ملک احمدی، ۱۳۹۶) و عواقب روان‌شناختی و جسمانی بیش از پیش در پورنوگراف ایجاد می‌کنند. در تبیین این یافته می توان اظهار داشت که تحریفات شناختی زمانی ظاهر می شوند که پردازش اطلاعات، نادرست، سوگیرانه، غیرمنطقی و غیرمؤثر باشد، به این معنا که تجزیه و تحلیل اطلاعات تحریف می شود و از فیلتر استدلال و منطق عبور نمی کند و لذا این نوع تحریف ها که تحریف های شناختی نامیده می شوند، می توانند منجر کژکاری شناختی در تصمیم گیری و در نتیجه منجر به شکل گیری اختلالات روانشناختی و رفتارهای نابهنجار نظیر مصرف مواد، زیاده روی در مصرف الکل و روابط جنسی نابهنجار (کرمانی و همکاران، ۱۴۰۰) و پورنوگرافی (اوزپارلاک و کاراکایا، ۲۰۲۲) شوند. از طرف دیگر، وجود تحریفات شناختی باعث مختل شدن رفتار خود تنظیمی می‌شود چراکه سبب عدم پردازش دقیق سود و زیان یک رفتار و پیامدهای روانشناختی-اجتماعی-فرهنگی آن شده و فرد را در راستای انجام یک سوءرفتار نظیر سرقت، مصرف مواد مخدر، سوءرفتارهای اقتصادی و پورنوگرافی قرار می دهد (بابایی و همکاران، ۱۴۰۰؛

1 . Levin
2. Kürümlüoğlugil & Tanrıverdi
3. Sripada
4. Ota

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

اوزپارلاک و کاراکایا، ۲۰۲۲). بعلاوه، تحریفات شناختی ممکن است زمینه ساز و زیربنای برخی اختلالات روانشناختی باشد و از این طریق زمینه ساز پورنوگرافی و اعتیاد به آن شود چراکه مطالعات نشان داده اند که اضطراب اجتماعی (نادرزاده و همکاران، ۱۳۹۸)، اعتیاد به بازی های آنلاین (آقایی کماکلی و همکاران، ۱۴۰۱)، اختلال شخصیت خودشیفته (لرزنگنه و سلیمانی، ۱۴۰۱)، دشواری در بازداری رفتاری (عظیمی و همکاران، ۱۴۰۰)، ضعف در امنیت روانشناختی (بهروزی و همکاران، ۱۴۰۲) و عزت نفس پایین (سیرلی و همکاران، ۲۰۲۳) ریشه در تحریفات شناختی دارند و لذا محتمل است که افراد برای تعدیل این دسته از آسیب های روانشناختی خود، گرایش به رفتارهای اعتیادگونه نظر پورنوگرافی پیدا کنند، زیرا باورهای شناختی مختل و تحریف های شناختی، سبب تعدیل فرایند پردازش اطلاعات شده و مهارتهای حل مساله و مقابله ای سازگانه، بهنجار و اثربخش فرد را تضعیف می کنند و سبب کاربست روشهای نامتناسب می شوند و زمینه ای را فراهم می آورند که افراد در آن از پورنوگرافی به عنوان روشی برای مدیریت هیجان و عواطف استفاده کنند (ولفرز و اشنایدر[1]، ۲۰۲۱). از منظری دیگر، پورنوگرافی از نظر روانشناختی یک رفتار جامعه ناپسند و از نظر فرهنگی یک سوءرفتار اخلاقی به شمار می رود و این در حالی است که افراد بهنجار برای اتخاذ یک رفتار، معیارهای بهنجاری اجتماعی-فرهنگی را مبنا قرار می دهند. با توجه به وجود پررنگ تحریفات شناختی در پورنوگراف ها، می توان کاربست این رفتار را در عدم پردازش شناختی دقیق و ذهن آگاهانه (احدی و مرادی، ۱۳۹۶) هنجارهای اجتماعی-فرهنگی تلقی کرد چرا که نادیده انگاری هنجارهای بافتاری ریشه در چند زیرمولفه از تحریفات شناختی نظیر فیلتر ذهنی، نتیجه‌گیری شتاب‌زده و استدلال احساسی دارد (اوتا و همکاران، ۲۰۲۰).

علاوه براین، نتایج نشان داد که بین دشواری در تنظیم هیجان در دو گروه مورد مطالعه تفاوت معناداری وجود داشت و دشواری در تنظیم هیجان در دانشجویان با اعتیاد به پورنوگرافی بیشتر بود. این یافته با نتایج پژوهش کاستروواللو و همکاران (۲۰۲۱) و بوث[2] و همکاران (۲۰۲۱) بوش و همکاران (۲۰۲۲) و کاردوسو[3] و همکاران (۲۰۲۳) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت دشواری در تنظیم هیجان با مدل‌های مختلف آسیب‌های روانی مرتبط است تنظیم هیجان اشاره به توانایی فرد برای درک و قبول کردن احساس خود و استفاده از راهبردهای مدیریت مناسب هیجان‌های ناخوشایند هنگام اضطراب اشاره دارد. اگر فرد از راهبردهای تنظیم هیجان مناسب و رشد یافته برخوردار نباشد، در برابر انواع فشارها برای کاهش اضطراب از راهبردهای مقابله‌ای نامناسب بهره می‌برد و از پورنوگرافی برای کاهش تنش استفاده می‌کند (بیبای[4] و همکاران، ۲۰۲۲). این روند می‌تواند موجب ایجاد پردازش اطلاعات نادرست و در نتیجه تحریفات شناختی شود و این چرخه معیوب با تداوم خود سبب آسیب‌های روان‌شناختی روزافزون فرد می‌شود. درواقع افراد نگرش‌های سوگیرانه‌ای دارند و به‌واسطه داشتن نگرش‌های ناکارآمد، تکانشی بودن و راهبرهای مقابله‌ای نامناسب در مواجهه با موقعیت‌های زندگی، دچار احساسات و هیجانات منفی می‌شوند (وانگ[5] و همکاران، ۲۰۲۳) که این‌گونه هیجانات، موجب سوق بیشتر فرد به پورنوگرافی به‌عنوان روشی نامناسب و ناکارآمد برای تعدیل و تنظیم هیجان و حواس‌پرتی یا دور شدن از مشکل و آرامش موقت می‌شود و این یعنی اتخاذ یک روش پرخطر و آسیب‌زا برای تنظیم و تعدیل هیجان. از طرف دیگر، فردی که در رویارویی با هیجانات دشوار، آگاهانه از راهبردهای سازگارانه تنظیم هیجان استفاده می‌کند تا هیجانات خود را به‌خوبی مدیریت کند و درگیر رفتارهای هدفمند شود، رفتارهای پرخطر کمتری دارد (بوث و همکاران، ۲۰۲۱). هنگامی‌که فرد مضطرب می‌شود تنظیم هیجان نقش مهمی در سازگاری او با وقایع استرس‌زای زندگی دارد. عدم توانایی مدیریت هیجانات باعث می‌شود فرد از راهبردهای نامناسب استفاده کند که توانایی فرد را برای حل مشکل کاهش می‌دهد و درواقع افرادی که راهبردهای مناسبی برای تنظیم هیجان ندارند، رفتارهای اعتیادگونه، پرخطر و آسیب‌زای آگاهانه و غیرآگاهانه را به‌عنوان راهی برای از بین بردن هیجانات منفی استفاده می‌کنند و افرادی که نمی‌توانند برانگیختگی خود را کنترل کنند به‌احتمال زیادتری به پورنوگرافی روی می‌آورند (کاردوسو[6] و همکاران، ۲۰۲۲). در حقیقت افرادی که راهبردهای تنظیم هیجان سازگارانه و رشد نداشته باشند بیش از دیگران مستعد استفاده از رفتارها پرخطر به‌عنوان ابزاری برای تعدیل هیجان‌های منفی خود خواهند بود و از طرف دیگر، توانایی مدیریت هیجان‌ها باعث می‌شود که فرد در موقعیت‌های پرتنش، از راهبردهای مقابله‌ای مناسب استفاده کند. با توجه به اینکه پژوهش حاضر برخلاف پژوهش‌های قبلی که تنها بر روی یک گروه انجام شده‌اند، بر روی دو گروه با و بدون اعتیاد به پورنوگرافی صورت گرفته است، می‌تواند با مشخص نمودن عوامل تأثیرگذار در این مسئله، باعث شفاف‌تر شدن عوامل زمینه‌ای اثرگذار بر اعتیاد به پورنوگرافی شده و بدین شکل

1. Wolfers & Schneider
2. Böthe
3. Cardoso
4. Bibi
5. Wang
6. Cardoso

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

سبب گسترش حوزه مطالعاتی در این موضوع شود. شرکت‌کنندگان به صورت داوطلبانه در این پژوهش شرکت کرده‌اند و هیچ‌گونه اجباری برای شرکت در پژوهش وجود نداشته است.

از مجموع این مطالعه می‌توان نتیجه گرفت که تحریف های شناختی نظیر تفکر همه‌یاهیچ، فیلتر ذهنی، بی‌توجهی به امر مثبت، نتیجه‌گیری شتاب‌زده، درشت بینی-ریزبینی، استدلال احساسی، بایدها-بهتر، برچسب زدن، شخصی‌سازی و همچنین دشواری در تنظیم هیجان نظیر سرکوبی و ارزیابی مجدد می توانند زمینه ساز گرایش افراد به اعتیاد به پورنوگرافی باشند. از نظر روانشناسی، آشکار است که اتخاذ رفتارهای آسیب رسان و نابهنجار می تواند زمینه آسیب شناسی روانی افراد را مهیا سازد. پورنوگرافی واعتیاد به آن که شامل دو اختلال پورنوگرافی و وابستگی بیمارگونه به آن است می تواند تمامی زمینه های زندگی فرد را تحت شعاع خود قرار دهد و بهداشت روان، بهزیستی و کیفیت زندگی افراد را بطور معناداری کاهش دهد. با توجه به یافته های مطالعه حاضر می توان با افزایش آگاهی و تدوین مداخلات مناسب، زمینه بهبود مهارتهای تنظیم هیجان و کاهش تحریفت شناختی را فراهم کرد تا از این طریق از اسیب شناسی روانی دانشجویان جلوگیری کرد.

هر پژوهشی در هنگام اجرا با محدودیت‌هایی مواجه است و از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به محدود بودن جامعه آماری این پژوهش به دانشجویان دانشگاه گیلان، روش نمونه‌گیری در دسترس و ابزارهای خودگزارشی اشاره کرد. بنابراین در تعمیم نتایج به سایر گروه‌ها و مناطق لازم است که جانب احتیاط رعایت شود. با توجه به محدودیت‌ها پیشنهاد می‌شود که در صورت امکان در مطالعات آتی از نمونه‌گیری تصادفی استفاده شده، پژوهش بر روی جوامع آماری دیگر انجام شود و علاوه بر پرسشنامه از مصاحبه نیز برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده گردد و نتایج با تفکیک جنسیت بررسی شوند. با تشکر از تمام افرادی که در این پژوهش نویسندگان را یاری نمودند. هیچ‌گونه تعارض منافعی بین نویسندگان مقاله وجود ندارد.

منابع

احدی، ب.، مرادی، ف. (۱۳۹۶). رابطه ذهن آگاهی با خطاهای شناختی: نقش تعدیل کننده تحصیلات. *سالمندشناسی*، ۲ (۴)، ۱-۱۰. http://joge.ir/browse.php?a_id=185&slc_lang=fa&sid=1&printcase=1&hbnr=1&hmb=1

احمدی، غ.، سهرابی، ف.، برجعلی، ا. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش تنظیم هیجان بر ارزیابی مجدد و فرونشانی هیجانی سربازان با اختلال مصرف مواد افیونی. *فرهنگ مشاوره و روان درمانی*، ۹(۳۴)، ۱۹۱-۲۰۹. doi: 10.22054/qccpc.2018.33455.1876

اسماعیلی، ع.، اسمعیلی، م.، حسینی بیوکی، ن. پیش بینی تمایزی اعتیاد به پورنوگرافی: بر اساس دینداری و ناهمخوانی اخلاقی. *سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*. ۱۴۰۲، ۷ (۱)، ۲۲-۳۲. https://islamiclifej.com/article-1-769-fa.html

اسماعیلی، ع.، فرحبخش، ک.، شریعتمدار، آ. (۱۴۰۱). پیش‌بینی تمایزی اعتیاد به پورنوگرافی: براساس احساس شرم و خودشیفتگی ناسالم. *پژوهش‌های کاربردی روانشناختی*، ۱۳(۴)، ۱۵۷-۱۷۲. https://japr.ut.ac.ir/article_91191.html?lang=fa

بهروزی، ح.، پاکدامن، م.، صاحبدل، ح. (۱۴۰۲). پیش‌بینی امنیت روانی دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه بر اساس ترومای کودکی و خطاهای شناختی. *رویش روان شناسی*،۱۲ (۶)، ۱۳۳-۱۴۰. https://frooyesh.ir/article-1-4728-fa.html

آقایی کماکلی، ن.، جهرمی، ر.، کریم زاده، م.، شهابی، ر. (۱۴۰۱). ارائه مدل ساختاری اعتیاد به بازی های آنلاین دانش آموزان متوسطه دوم بر اساس تحریف شناختی و اضطراب اجتماعی با نقش میانجی دشواری در تنظیم هیجان. *سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۶ (۲)،۴۷۷-۴۹۱. https://islamiclifej.com/article-1-1845-fa.html

بابایی، ا.، صفایی، ا.، حسینی سورکی، ط. (۱۴۰۰). مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و تحریف‌های شناختی زندانیان محکومین به سرقت، مواد مخدر و محکومین مالی. *مددکاری اجتماعی*، ۱۰ (۲)، ۴۴-۵۱. https://socialworkmag.ir/article-1-655-fa.html

بهروزی، ح.، پاکدامن، م.، صاحبدل، ح. (۱۴۰۲). پیش‌بینی امنیت روانی دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه بر اساس ترومای کودکی و خطاهای شناختی. *رویش روان شناسی*، ۱۲ (۶)، ۱۳۳-۱۴۰. https://frooyesh.ir/article-1-4728-fa.html

جعفری پنجی، ز.، رحمانیان، م.، زارع، ح. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش تفکر انتقادی بر اساس مدل پاول-الدر در تحریف‌های شناختی و خودکارآمدی نوجوانان. *روانشناسی شناختی*، ۶ (۲)، ۶۱-۷۰. https://jcp.khu.ac.ir/article-1-2974-fa.html

جعفری فرد، س.، سهرابی، ف.، برجعلی، ا.، خانجانی، م.، فرخی، ن. (۱۳۹۸). تدوین برنامه آموزشی ارتقای کیفیت زندگی و تعیین اثربخشی آن بر تنظیم هیجان افراد مبتلا به اختلال وسواس فکری- عملی. *اندیشه و رفتار در روان شناسی بالینی*، ۱۴(۵۳)، ۲۷-۳۶. https://jtbcp.roudehen.iau.ir/article_1565.html

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

جعفریان، م.، عسکری، م. (۱۳۹۷). مقایسه تحریفات شناختی و تنظیم شناختی هیجان در افراد معتاد و غیر معتاد .*رویش روان شناسی*، ۷ (۱۱)، ۲۵۹-۲۷۲. http://frooyesh.ir/article-1-434-fa.html

خالقیان، آ.، سجادیان.، ا، فاتحی زاده، م.، منشئی، غ. (۱۳۹۸). بررسی نقش میانجی نگرش به هرزه نگاری و خودکنترلی در رابطه بین پای-بندی مذهبی و میل به هرزه نگاری اینترنتی. *پژوهش های روانشناسی اجتماعی*، ۹(۳۶)، ۵۵-۷۲. https://www.socialpsychology.ir/article_105542.html

عظیمی، ک.، احدی، ب.، پیوسته گر، م.، خدابخش پیرکلانی. (۱۴۰۰). مدل یابی رابطه بین سیستم بازداری رفتاری، پاداش و قربانی شدن با بدشکلی بدن با توجه به نقش میانجی تحریف‌های شناختی بین فردی در دانش آموزان. *مطالعات روان‌شناختی*، ۱۷ (۲)، ۶۳، ۱۱-۳۲. https://journal.alzahra.ac.ir/article_5626.html

غلامی، س.، اسمعیلی، ع. (۱۴۰۰). بررسی روایی و پایایی پرسشنامه تحریف های شناختی، *یازدهمین کنفرانس بین المللی روانشناسی، مشاوره و علوم تربیتی*. https://civilica.com/doc/1446200

کاظمی، سید ولی.، کاکابرایی، ک. (۱۴۰۰). تأثیر آموزش تنظیم هیجانی بر راهبردهای ارزیابی مجدد و فرونشانی تجارب هیجانی بیماران قلبی و عروقی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی سبزوار*، ۲۸(۴)،۵۸۱-۵۹۵. https://jsums.medsab.ac.ir/article_1428.html?lang=fa

کبیری، ع.، واحدی، م. (۱۴۰۱). اثربخشی برنامه فلسفه برای کودکان با غنی‌سازی فناوری‌های دیجیتال بر تحریفات شناختی و ادراک شایستگی کودکان پسر بی‌سرپرست و بدسرپرست *علوم روانشناختی*، ۲۱ (۱۱۰) :۲۶۴-۲۴۹ . https://psychologicalscience.ir/article-1-1362-fa.html

کرمانی، ع.، رحیمی، ش.، فنودی، ح.، نریمانی، م. (۱۴۰۰). گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان پسر: نقش پیش بین راهبردهای ناسازگارانه تنظیم شناختی هیجان و تحریف شناختی بین فردی. *رویش روان شناسی*. ۱۰، (۱۰)، ۲۵۱-۲۶۰. https://frooyesh.ir/article-1-2957-fa.html

کیانفر، ف.، باهنر، ف.، صنیعی منش، م. (۱۴۰۲). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه راهبردهای تنظیم هیجان و پرسشنامه تحمل پریشانی در دانش‌آموزان متوسطه. *پژوهش های کاربردی در مشاوره*، ۶(۱)،۳۳-۵۳. https://www.jarci.ir/article_708235.html

لرزنگنه، س.، سلیمانی، ا. (۱۴۰۱). بررسی مدل روابط ساختاری ترومای کودکی و تحریفات شناختی با اختلال شخصیت خودشیفته: با میانجی گری طرحواره های ناسازگار اولیه. *مطالعات روان شناسی بالینی*، ۱۲(۴۸)، ۸۵-۱۰۸. https://jcps.atu.ac.ir/article_15408.html

مختاری، م.، ملک‌احمدی، ح. (۱۳۹۶). هرزه‌نگاری و فراواقعیت؛ مطالعه کیفی تجارب کاربران ایرانی در استفاده از محصولات هرزه‌نگاری. *راهبرد فرهنگ*، ۱۰(۳۸)، ۷۱-۹۹. https://www.jsfc.ir/article_50903.html?lang=fa

نادرزاده، ه.، صالحی، م.، جعفری روشن، م.، کوچک انتظار، ر. (۱۳۹۸). مدل یابی معادلات ساختاری رابطه علایم اختلال اضطراب اجتماعی با طرح واره های ناسازگار اولیه و تحریف های شناختی در نوجوانان . *پژوهش در سلامت روانشناختی*، ۱۳ (۱)،۴۰-۵۷. https://rph.khu.ac.ir/article-1-3398-fa.html

Antons S, Büsche K, Mallon L, Wolf OT, Diers M, Brand M. (2023). Stress susceptibility, affective responses toward acute stressors and emotion regulation strategies in the context of problematic pornography use. *Sex Health Compulsivity*, 1–21. https://doi.org/10.1080/26929953.2023.2220003

Balvardi, M., Dehdashti, N., Imani Ghoghary, Z., Bashiri, H., & Alavi Arjas, F. (2022). Prevalence of Sexual Behaviors among Medical Students in Southeast of Iran. *Iranian Journal of Health Sciences, 10(3), 32–43.* *https://doi.org/10.18502/jhs.v10i3.10520*

Bibi, K., Fatima, A., Amin, R., & Rowland, D. L. (2022). Understanding Serial Mediators of Problematic Pornography Use in Pakistani Men and Women. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(21), 14336. https://doi.org/10.3390/ijerph192114336

Bőthe, B., Tóth-Király, I., Bella, N., Potenza, M. N., Demetrovics, Z., & Orosz, G. (2021). Why do people watch pornography? The motivational basis of pornography use. *Psychology of Addictive Behaviors*, 35(2), 172–186. https://doi.org/10.1037/adb0000603

Braithwaite, S. R., Coulson, G., Keddington, K., & Fincham, F. D. (2015). The Influence of Pornography on Sexual Scripts and Hooking Up Among Emerging Adults in College. *Archives of Sexual Behavior*, 44(1), 111–123. https://doi.org/10.1007/s10508-014-0351-x

Büsche, K., Stark, R., Brand, M., & Antons, S. (2022). Self-regulatory Processes in Problematic Pornography Use. *Current Addiction Reports*, 9(4), 344–352. https://doi.org/10.1007/s40429-022-00447-2

Camilleri, C., Perry, J. T., & Sammut, S. (2020). Compulsive Internet Pornography Use and Mental Health: A Cross-Sectional Study in a Sample of University Students in the United States. *Frontiers in Psychology*, 11, 613244. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.613244

Cardoso, J., Ramos, C., Brito, J., & Almeida, T. C. (2022). Predictors of Pornography Use: Difficulties in Emotion Regulation and Loneliness. *The Journal of Sexual Medicine*, 19(4), 620–628. https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2022.01.005

Cardoso, J., Ramos, C., Brito, J., & Almeida, T. C. (2023). Difficulties in Emotion Regulation and Problematic Pornography Use: The Mediating Role of Loneliness. *International Journal of Sexual Health*, 35(3), 481–493. https://doi.org/10.1080/19317611.2023.2224807

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

Castro-Calvo, J., Cervigón-Carrasco, V., Ballester-Arnal, R., & Giménez-García, C. (2021). Cognitive processes related to problematic pornography use (PPU): A systematic review of experimental studies. *Addictive Behaviors Reports*, 13, 100345. https://doi.org/10.1016/j.abrep.2021.100345

Cui, Z., Mo, M., Chen, Q., Wang, X., Yang, H., Zhou, N., Sun, L., Liu, J., Ao, L., & Cao, J. (2021). Pornography Use Could Lead to Addiction and Was Associated With Reproductive Hormone Levels and Semen Quality: A Report From the MARHCS Study in China. *Frontiers in Endocrinology*, 12, 736384. https://doi.org/10.3389/fendo.2021.736384

De Alarcón, R., de la Iglesia, J. I., Casado, N. M., & Montejo, A. L. (2019). Online Porn Addiction: What We Know and What We Don't—A Systematic Review. *Journal of Clinical Medicine*, 8(1), 91. https://doi.org/10.3390/jcm8010091

Draps, M., Sescousse, G., Wilk, M., Obarska, K., Szumska, I., Żukrowska, W., Majkowska, A., Kowalewska, E., Szymanowska, J., Hamerska, U., Trybuś, M., Golec, K., Adamska, I., Szymczak, K., & Gola, M. (2021). An empirical study of affective and cognitive functions in Compulsive Sexual Behavior Disorder. *Journal of Behavioral Addictions*, 10(3), 657–674. https://doi.org/10.1556/2006.2021.00056

Dwulit, A. D., & Rzymski, P. (2019). Prevalence, Patterns and Self-Perceived Effects of Pornography Consumption in Polish University Students: A Cross-Sectional Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(10), Article 10. https://doi.org/10.3390/ijerph16101861

Efrati, Y., & Amichai-Hamburger, Y. (2019). The Use of Online Pornography as Compensation for Loneliness and Lack of Social Ties Among Israeli Adolescents. *Psychological Reports*, 122(5), 1865–1882. https://doi.org/10.1177/0033294118797580

Gola, M., Wordecha, M., Sescousse, G., Lew-Starowicz, M., Kossowski, B., Wypych, M., Makeig, S., Potenza, M. N., & Marchewka, A. (2017). Can Pornography be Addictive? An fMRI Study of Men Seeking Treatment for Problematic Pornography Use. *Neuropsychopharmacology*, 42(10), 2021–2031. https://doi.org/10.1038/npp.2017.78

Ioannidis K, Hook R, Goudriaan Ae, Vlies S, Fineberg Na, Grant Je, & Chamberlain Sr. (2019). Cognitive deficits in problematic internet use: Meta-analysis of 40 studies. *The British Journal of Psychiatry: The Journal of Mental Science*, 215(5). https://doi.org/10.1192/bjp.2019.3

Ioannidis, C. A., & Siegling, A. B. (2015). Criterion and incremental validity of the emotion regulation questionnaire. *Frontiers in Psychology*, 6. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00247

Janghorbani, M., Lam, T. H., & Youth Sexuality Study Task Force. (2003). Sexual media use by young adults in Hong Kong: Prevalence and associated factors. *Archives of Sexual Behavior*, 32(6), 545–553. https://doi.org/10.1023/a:1026089511526

Kahveci, S., van Bockstaele, B., Blechert, J., & Wiers, R. W. (2020). Pulling for pleasure? Erotic approach-bias associated with porn use, not problems. *Learning and Motivation*, 72, 101656. https://doi.org/10.1016/j.lmot.2020.101656

Khalajabadi Farahani, farideh. (2019). Sexual Explicit Materials in Internet & Cyber Space and its Role in inter-personal relationship among Adolescents Aged 15-18 Years in Tehrans. *Journal of Family Research*, *15*(1), 127-153. https://jfr.sbu.ac.ir/article_97710.html

Khaleghian, A., Sajjadian, I., Fatehizade, M., & Manshaei, G. (2020). The Mediating Role of Impulsivity and Experiential Avoidance in the Relationship between Emotion Regulation and Pornography Viewing in Married Men. *Jornal of Practice in Clinical Psychology*, 8(4), 287–296. https://doi.org/10.32598/jpcp.8.4.645.1

Kraus, S., & Rosenberg, H. (2014). The Pornography Craving Questionnaire: Psychometric Properties. *Archives of Sexual Behavior*, 43(3), 451–462. https://doi.org/10.1007/s10508-013-0229-3

Kürümlüoğlugil, R., & Tanrıverdi, D. (2022). The effects of the psychoeducation on cognitive distortions, negative automatic thoughts and dysfunctional attitudes of patients diagnosed with depression. *Psychology, health & medicine*, 27(10), 2085–2095. https://doi.org/10.1080/13548506.2021.1944654

Levin, M. E., Lee, E. B., & Twohig, M. P. (2019). The Role of Experiential Avoidance in Problematic Pornography Viewing. *The Psychological Record*, 69(1), 1–12. https://doi.org/10.1007/s40732-018-0302-3

Mansueto, G., Marino, C., Palmieri, S., Offredi, A., Sarracino, D., Sassaroli, S., Ruggiero, G. M., Spada, M. M., & Caselli, G. (2022). Difficulties in emotion regulation: The role of repetitive negative thinking and metacognitive beliefs. *Journal of Affective Disorders*, 308, 473–483. https://doi.org/10.1016/j.jad.2022.04.086

Mattebo, M., Tydén, T., Häggström-Nordin, E., Nilsson, K. W., & Larsson, M. (2014). Pornography and sexual experiences among high school students in Sweden. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*: JDBP, 35(3), 179–188. https://doi.org/10.1097/DBP.0000000000000034

Mennig, M., Tennie, S., & Barke, A. (2022). Self-Perceived Problematic Use of Online Pornography Is Linked to Clinically Relevant Levels of Psychological Distress and Psychopathological Symptoms. *Archives of Sexual Behavior*, 51(2), 1313–1321. https://doi.org/10.1007/s10508-021-02101-w

Molavi, N., Khosravifar, S., Ghazanfanpour, M., Najarzadegan, M. R., Saeidi, A., & Babakhanian, M. (2020). Psychometric Properties of the Pornography Craving Questionnaire (PCQ) in Iran. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 14(3), Article 3. https://doi.org/10.5812/ijpbs.88756

Müller, S. M., & Antons, S. (2023). Decision making and executive functions in problematic pornography use. *Frontiers in Psychiatry*, 14, 1191297. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2023.1191297

Ota, M., Takeda, S., Pu, S., Matsumura, H., Araki, T., Hosoda, N., Yamamoto, Y., Sakakihara, A., & Kaneko, K. (2020). The relationship between cognitive distortion, depressive symptoms, and social adaptation: A survey in Japan. *Journal of affective disorders*, 265, 453–459. https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.01.094

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]

Özparlak, A., & Karakaya, D. (2022). The associations of cognitive distortions with internet addiction and internet activities in adolescents: A cross-sectional study. *Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing*, 35(4), 322–330. https://doi.org/10.1111/jcap.12385

Pourabadei, P., & Yousefinia, F. (2020). Effectiveness of mindfulness on resiliency and cognitive distortion of patients with physical symptoms. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7(3), 16–31. https://doi.org/10.52547/shenakht.7.3.16

Privara, M., & Bob, P. (2023). Pornography Consumption and Cognitive-Affective Distress. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 211(8), 641–646. https://doi.org/10.1097/NMD.0000000000001669

Sireli, O., Dayi, A., & Colak, M. (2023). The mediating role of cognitive distortions in the relationship between problematic social media use and self-esteem in youth. *Cognitive processing*, 24(4), 575–584. https://doi.org/10.1007/s10339-023-01155-z

Sripada C. (2022). Impaired control in addiction involves cognitive distortions and unreliable self-control, not compulsive desires and overwhelmed self-control. *Behavioural brain research*, 418, 113639. https://doi.org/10.1016/j.bbr.2021.113639

Svedin, C. G., Donevan, M., Bladh, M., Priebe, G., Fredlund, C., & Jonsson, L. S. (2023). Associations between adolescents watching pornography and poor mental health in three Swedish surveys. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 32(9), 1765–1780. https://doi.org/10.1007/s00787-022-01992-x

Wang, B., Zhao, Y., Lu, X., & Qin, B. (2023). Cognitive distortion based explainable depression detection and analysis technologies for the adolescent internet users on social media. *Frontiers in Public Health*, 10, 1045777. https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.1045777

Wolfers, L. N., & Schneider, F. M. (2021). Using Media for Coping: A Scoping Review. Communication Research, 48(8), 1210-1234. https://doi.org/10.1177/0093650220939778

Zohor Ali, A. A., Muhammad, N. A., Jamil, T. R., Ahmad, S., & Abd Aziz, N. A. (2021). Internet pornography exposures amongst young people in Malaysia: A cross-sectional study looking into the role of gender and perceived realism versus the actual sexual activities. *Addictive Behaviors Reports*, 14, 100350. https://doi.org/10.1016/j.abrep.2021.100350

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-13]